

Necenšaties pēc diploma vien,

bet krājiet zināšanas nākotnes darbam, pūlaties izprast mūsu jaunā laikmeta uzdevumus un vienības garu!

Universitātes rektora prof. M. Prīmaņa uzruna jaunajiem studentiem

Sodien plkst. 11 universitātē notika svinīgs jauno studentu imatrikulācijas akts, kurā rektors, uzrunājot akadēmisko gaitu sācējus, teica:

„Apsveicu jūs ar sekmīgi izturētiem pārbaudījumiem, kuŗu rezultātā jūs esat ieguvuši tiesības turpināt savu izglītību Latvijas universitātē. Līdz šim jūsu dzīve un dzīves gudrību iegūšana noritēja diezgan šaurās robežās, kuŗas novilkta jūsu vecāki, aizgādņi un skolotāji. Viņu gādības un tiešā atbalsta trūkums daudzliem no jums pirmo reizi bija stipri jāsapūt nupat notikušos iestāšanās pārbaudījumos.

Jums bija pašiem patstāvīgi, sacensības ceļā jāizceļo locēja zinātnes tēmpli. Turpmākā dzīves ceļā jums nevienreiz vien būs jāizietur vēl grūtākas sacensības

un līdzē varat ar dziļu pateicību atcerēties tos, kas jums jau no bērnu dienām deva fiziskos un garīgos spēkus dzīves cīņām. Jūsu līdzšinējie vadītāji ziedoja jūsu audzināšanai un izglītībai daudz pūļu un līdzekļu un jūsu izglītības turpinājums un nosēgums Latvijas universitātē prasīs vēl daudz vairāk līdzekļu no mūsu valsts un vēl daudz vairāk pūļu no jūsu nākošiem audzinātājiem un arī no jums pašiem.

Neviens no jums nedrīkst aizmirst, ka jūsu līdzšinējie panākumi un mērķu sasniegšana var piepildīties tikai valstī, kur valda miers, kārtība un labklājība. Tāpēc sākdami jaunu darba posmu vispirms velenosimies valsts himnā „Dievs, svētī Latviju!”

Mūsu universitātes darbs aptver visas gara un dabas, teorētiskās un praktiski-tehniskās zinātnu nozares un tās pamatā likta visu zinātnu kopsakarība un zinātniskās kulturas vienības ideja. Universitātes daudzo un dažādo fakultātu un nodaļu skaits dod iespēju ikkatram, kas vēlas sa-

vās zināšanās un izglītībā sasniegt augstāko pakāpi, atrast īsto vietu un ceļu šim nolīkam piemērotā nozarē. Jūsu dzīves ceļš būs pareizi nosprausts, ja būsīto sākuši pēc noteikta plāna. Mūsīlaiku dzīves prasības ir ļoti lielas un visus lielus un grūtus uzdevumus var veikt tikai plānveidīgā darbā. Sistematiski un kārtīgi strādājot jūs savas studijas varat beigt bez pārpūlēšanās paredzētos laika sprīžos, atlicinot arī laiku iepazīties ar citiem nepieciešamiem uzdevumiem, bez kuŗiem jūs kā inteligenti, atbildīgi valsts un sabiedriski darbinieki nākotnē nevarēsīto iztīkt.

Gribu vērst jūsu uzmanību uz ākietamām pretrunām, kuŗas izskan beidzamos gados. — No vienas puses mēs runājam par inteligēnces pārprodukciju, bet no otras mēs dzirdam, ka valstī ir speciālistu un piemērotu spējīgu darbinieku trūkums. Šīs pretrunas ir tikai liels pārpratums. Vārds produkcija mums skaidri pasaka, ka daļa inteligēnces pēc savas izglītības beigšanas it kā neatrod piemērotas nodarbošanās. Liela mūsu sabiedrības daļa pieskaita inteligēncei gandrīz ikvienu, kas kādu skolu beidzis, un bieži vien šīnī inteligēncē ierīndo pats sevi ikkatrs, kas īeguvis vidusskolas, vai pat pamatsko-

las aplīcību un sagaida, ka valdības un sabiedrības pienākums ir gādāt par piemērotu vietu. Vēl plašākas prasības piemērota darba ierīdīšanai uzstāda universitāti beigušie un pat tie nebeigušie, kas tanī neīauši īekļuvuši un vai nu ar savām nepīetīekošām gara spējām, vai arī ar savu vājo raksturu universitāti vēltīgi dažus gadus aprīutīnājuši, atņemdami vietu spējīgākiem un vērtīgākiem. Es domāju, mēs visi būsīto vienīto prātīto, ka

universitātes diploms un tāpat arī vidusskolas un pamatskolas aplīcības vien nav pīetīekošas īntelligēnces pazīmes.

Mums ir daudz skaīstu piemēru mūsu latvīešu lauku cilvēkos un pīlsētnīekos, kuŗi ļoti bieži bez jebkādas skolas īzglītibas ar savu, no dabas doto, īntelligēnci var bieži nodēret par pamāčošu priekšzīmī augstskolu beigušīem. Iedzīmtā īntelligēnce jāpapīlīdina ar zināšanu īegušanu un gara vīngrīnājumu, kas vienīgi pānākams ar neatīaldīgu sistēmātīsku darbu.

Aizmīrstīto nostāstus par bījušo Krievijas un topošās Latvijas laīkiem, toreīzējos apstākļus, kad daudzām īestādēm trūka darbīnieku un tanīs uzņēma visus ar augstskolas diplomu. Aizmīrstīto to, ka labī sa-

kari un partijas kartīņas nozīmēja vairāk, kā spējas un īntelligēnce. Bet neatīzmīrstīto, ka

visā pāsaulē ir notīkusi vērtību pārvērtēšana un atījaunotā Latvījā ir vīsi ceļī brīvi tam, kas ar savām spējām, krietnumu, godīgumu un darba prieku grib dalību ņemt mūsu tēvījas labklājības vēlcīnāšanā.

Jums jāzīna, ka cilvēku vērtēšana pēc viņa materiālā stāvokļa, pēc viņa pīiederības kādai sabīedrības šķīrai tagad īzbeīdzas un tā vietā stājas viņa spējas. Tādēļ cenšīties jūsu dzīvi tā īzveidot, ka tās mērķīs nav īegūt diplomu, kas agrāk solīja labī atīļgotu vietu un vīglu dzīvi. Krājīto zināšanas jūsu nākotnes darbam, vīngrīnīto garu dzīves uzdevumu atrīsināšanai un īzkopīto rakstura stingrību, lai varētu pārvārēt dzīves pārbaudījumus.

Pūlatīto īzprast mūsu jaunā laīkmeta uzdevumus un vīenības garu un topīto tā cīenīgi darba darītāji un turpīnātāji.

Tad jūs būsīto īzpīldījuši tās prasības, ko uzstāda mūsu īntelligēncei un atrādīto sev piemērotu vietu ne jau īzīutinātāi vīglai dzīvei, bet īnteresantu, plašu, atbīldīgu un svētīgu darba lauku.

Ja īkviens no jums no visas sīrds solās sekmēt mūsu tautas Vadoņa mērķu sasīnīegšanu un solās sekot mūsu alma mater šīsīdienas aīcinājumam, tad ar īliu prieku apsveīcu jūs Latvijas universitātes vārdā, kā pīlīntīesīigus akadēmīskās saimes locekļus un novēlu jums vīslabākās sekmēs jūsu darbā un dzīvē.

Un ja jums kādreīz dzīves krustceļos būtu grūti īzšķīrtīto pa kuŗu ceļu īet, tad atceratīto savu āīsdīenas studenta solījumu un jūsu gaitas būs pāreīzas un pīekta pīnas. Uz to laī Dīevs jums palīdz!”